

ABD'yi kredi krizine sokan 'Ninja kredisi' Türkiye'de

Bankacılıkta 'Ninja kredisi' alarmı verildi. ABD'de krize yol açan ve 'Ninja kredisi' olarak adlandırılan geliri olmayanlara verilen kredinin benzerinin Türkiye'de de olduğu tespit eden BDDK, bankaları uyardı.

ABD'de krize yol açan 'Ninja kredisi' olarak nitelendirilen, geliri olmayanlara verilen konut kredilerinin bir benzerinin de Türkiye'de kullanıldığı ortaya çıktı.



Banka personeli-emlakçı-tüketici üçgeninde bazı usulsüzlükler sonuunda kullanılan bu tipteki kredileri Bankaılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (BDDK) mercek altına aldı. BDDK'nın kredilerde yaptığı incelemelerde, en fazla usulsüzlüğün, 'konut bedelinin yüksek gösterilerek, konutun tamamının kredilendirilmesinde' ve 'gerçeğe uygun olmayan gelir beyanında bulunulmasında' yapıldığı saptandı. Özellikle bazı bankaların, 'Emlak ofisleri Sadakat Programı' çerçevesinde emlak ofisleri aracılığı ile kullandıkları kredilerde, gelir beyanlarının sahte olduğu belirlendi. Yine incelemede, hiçbir geliri olmayan veya asgari ücretle çalışan kişiler için sahte gelir beyanları düzenlendiği tespit edildi.

Örneđin, asgari ücretle çalışan bir kişi için, emlak ofisinden veya bir başka şirketten gelir beyan formu alınıyor. Formda söz konusu kişinin geliri bin 500-2 bin lira olarak gösteriliyor. Banka personeli de satın alınan konut teminat olarak alındığı için, sahte gelir beyanlarını görmezden geliyor. 2008 küresel krizinin patlak verdiği ABD'de, bazı bankaların hiçbir geliri olmayan kişilere kredi kullandığı tespit edilmişti. Bankacılıkta, bu tür krediler 'no income, no job, no asset' kısaltması olan 'Ninja kredisi' olarak nitelendiriliyor. Daha fazla prim almak için yapmışlar BDDK murakıpları, konut kredilerinde usulsüzlük yapılmasının nedenini de araştırdı. Yapılan araştırmada, emlak ofislerinin ve bankaların, kullanılan konut kredilerinden prim aldıkları belirlendi. Buna göre banka kullandığı kredi için bankasından prim alıyor veya kendisine tanınan kotayı dolduruyor. Krediyeye arağlık eden emlak komisyonu da, yine aynı krediden prim alıyor. Konut kredisini kullanan tüketici ise cebinden hiç para çıkmadan konut bedelinin tamamı için kredi çekerek konut sahibi oluyor.

EMLAK OFİSLERİNCE KULLANILAN KREDİLER İNCELEMeye ALINDI

BDDK bankalardan önlem alınmasını istedi BDDK, usulsüz işlemler sonuunda kullanılan konut kredilerinde ileride bir sıkıntı yaşanmaması için, bankalardan önlem alınmasını istedi.

Bankalara, emlak ofisleri aracılığı ile kullandırılan tüm kredileri inceleme talimatını verdi. Ayrıca, murakıplar da, bu kapsamda kullandırılan konut kredilerini incelemeye aldı. İncelemeler çerçevesinde şüpheli görülen konut kredilerinde, gelir karşılaştırılması yapılaćak. Bankaya beyan edilen gelir ile müşterinin gerçek geliri karşılaştırılacak.

Hüseyin Özay /Star